

בשיחות שלאילפידוסוס מוסרים אנשי הצמרת את המסד האמיתי לישראל, וראשי האופוזיציה מספרים על הזרמים התת-קרקעיים מימין ומשמאל

מצריים: מאחורי המסך

שיחי אלה, שחיכו בכל רגע למעצרים בידי השילטונות, גילו אומץ-לב כפול בהיפגשם עימי בגלוי — הן כלפי חבריהם, הן כלפי השילטון.

מכיוון שלא הייתי מעוניין בהצהרות סתמיות, ביקשתי את כל בעלי-שיחי לדבר שלא-לפידוסוס, בחופשיות יתרה.

בתום חמישה ימים של פגישות כאלה עם אישיים שונים — החל בג'יהאן אל-סאדאת הנהדרת והשר בוטרוס בוטרוס-ע'אלי וכלה באנשי-שמאל — הצטיירה תמונה מרתקת של מצריים של היום. לא קל היה לאזן את התמונה וליצור את הפרופורציה הנכונה בין דיברי השילטון והאופוזיציה, ומסופקני אם מישוה מסוגל לכך בשעה זו. לא ניסיתי.

השילטון, כך נדמה, רגוע למדי. אחרי שהתנדף ההלם הראשון, ואחרי שהתברר לחלוטין כי רצח הנשיא לא היה חלק מנסיון-מהפכה, אלא מעשה של מחתרת קיצונית קטנה, חזרה השלוה.

מה כוחה של מחתרת זו בעיני השילטון? „הקנאים הדתיים הם מיעוט מבוזל“, טען איש-שילטון בכיר ביותר. „הם יכולים לבצע מעשי-טרור, אך אין הם יכולים לתפוס את השילטון. בסך-הכל הם נתנו לנו סוף-סוף עינה טובה כדי לרדא אותו ביד קשה, בהסכמת הציבור כולו.“

האם אין זה מדאיג שקנאים דתיים אלה מרימים מדי פעם את ראשם? „לויפך“, אמר לי בעלי-שיחי, „זה מוכיח שאין להם בסיס עממי אמיתי. הם הרימו את ראשם ב-1949, וב-1954 וב-1961, ובכל פעם דוכאו ביד קשה, מבלי שהדבר גרם לתופעות ציבוריות שליליות.“ אחרי נסיון של התנקשות בחייו, ב-1954, תלה גמאל עבד-אל-נאצר 14 מראשי האחים המוסלמיים, וכלא 30 אלף מהם.

האם אמצעי-דיכוי אלה אינם בלתי-דימוקרטיים? האם אינם מעידים על קיום מיסטר-כימטוטאליטרי? „בהחלט לא“, הסביר אחד מראשי-השילטון. „בגרמניה המערבית אוסרת החוקה על קיום מיפלגה ניאור-נאצית ומיפלגה קומוניסטית. ניאור-נאצים וקומוניסטים נשלחים שם לכלא. נגד קבוצת באדר-מיינהוף בגרמניה והבריגדות האדומות באיטליה ננקטו אמצעי-דיכוי חמורים ביותר.“

בשעה זו עצמה פועלים 40 אלף מצרים בלוב. למרות כל הרעש, הם לא יכולים להתקיים בלי המצרים! קשר אווירי? „יש בכל יום שמונה טיסות מקאהיר לריאד. יש 10 טיסות ביום לעמאן. יש גם קשר אווירי קבוע עם סוריה, אמנם דרך קפריסין, ועם לוב, דרך מלטה.“

ביום שבו התקיימה שיחה זו התפוצצה פצצה במטוס של חברת-התעופה של מאלטה, שחנה בנמל-התעופה בקאהיר. המטוס המריא מטריפולי בלוב, חנה חניית-ביניים בוואלטה שבמאלטה והמשיך במישרין לקאהיר. הפצצה הונחה, כנראה, במיטען שהוכנס למטוס בטריפולי, והיא כוונה כך שתפוצץ באולם-האורחים בקאהיר. רק

זאת אורי אבנרי

במיקרה התפוצצה שעה קלה לפני כן, במטוס עצמו, שהיה ריק.

(ראיתי את המטוס בנמל-התעופה. הוא נשא את „הצלב של מאלטה“, בעל הצורה המיוחדת — שאינו הצלב של אבירי-ההוספיטל, שנוסד בארץ-ישראל בימי שילטון הצלבנים, אחרי חורבן ממלכת-הצלבנים בארץ עברו אבירי-ההוספיטל לקפריסין. משם עברו לאי רודוס. כשזה נכבש על-ידי התורכים, עברו למאלטה, ועכשיו זהו הסמל הרישמי של האי.)

טרור, לא מהפכה

מעתי דברים דומים מפי דוברים רישמיים שונים, שיברו — בשיחות שלא-לפידוסוס — בגילוי-לב מדהים. לא פחות מדהים היה גילוי-הלב של אנשי-אופוזיציה מסויימים שעמם דיברתי, למרות האיסור שהטילו מיפ-לגות-השמאל על חבריהן להיפגש עם ישראלים. בעלי-

ה מסר שקך לעם הישראלי הוא זה: השלום „ה בין מצריים וישראל וההתקרבות בין מצריים והמדינות הערביות יכולים להתקיים זה בצד זה בעת ובעונה אחת!“

מולי ישב אחד מראשי המיסטר המצרי. כשראה את הבעת-הפנים הספקנית על פני, הוסיף: „אתן לך דוגמה מעשית. יש לנו יחסים מצויינים עם סודאן. לסודאן יש יחסים טובים מאוד עם אתיופיה. אך בין מצריים ואתיופיה קיימת איבה קיצונית. מדוע לא ייווצר מצב כזה לגבי ישראל והמדינות הערביות?“ עדין נשארתי ספקני במיקצת. האם יסכימו מדינות ערב להמשך תהליך-השלום המצרי-ישראלי, ובה בשעה יחדשו את יחסיהן עם מצריים?

בעלי-שיחי היה מוכן לכך. „אינו אלטרנטיבה יש לסרבנים? מה הם יכולים לעשות כדי להגשים את מאווייהם בדרך אחרת?“

„אנחנו המצרים נגוד להם: בבקשה, קדי מיה, נפו להשיג משהו בדרך שלכם! אנחנו נתי מוך בכם בכל האמצעים הדיפלומטיים העומי דים לרשותנו. רק דבר אחד לא נעשה: לא נצא למיזח-מה. החלטנו שלא לצאת עוד למיזח-מה, וזוהי החלטה סופית.“

אבל חוזה-השלום אינו מונע מאיתנו לנקוט יוזמות דיפלומטיות. הנה, היינו המדינה הערבית הקיצונית ביותר בגינוי הפצצה הישראלית על הכור הגרעיני תמוז, ליד בגדאד. עלינו על כל המדינות הערביות האחרות בחריפות הגינוי שלנו. גינינו פעמים ללא-ספור את ההתנחלויות הישראליות בשטחים הכבושים.

האם יש למדינה ערבית כלשהי יוזמה להשגת היעדים הערביים — מילבד המילחמה — נתמוך בה. אבל היכן יש יוזמה כזאת? מה יש למדינות הערביות להציע במקום היוזמה שלנו?“

אם כן, האם יכולה מצריים להמשיך בלי סוף במצב הנוכחי של ניתוק מהעולם הערבי? „אין ניתוק! זה רק נדמה. למעשה יש לנו יחסים מצויינים עם מדינות ערביות שונות, למרות שאין יחסים דיפלומטיים רשמיים.“

ברגע זה עובדים 200 אלף מצרים בירדן. תאר לך,